21/09/2020

Рођење Пресвете Богородице – почетак истинске радости

Рођење Пресвете Богородице јесте почетак рођења једине истинске и бесмртне Радости у овоме свету, како и појемо у празничном тропару: „Рођење Твоје, Богородице Дјево, радост најави целој васељени…”

Пресвета Дјева Марија родила се од старих и бездетних родитеља, Јоакима и Ане. Отац Јоаким беше из племена Давидова а мајка Ана из племена Аронова. И тако Марија беше по оцу из царског рода, а по мајци из рода свештеничког. Св. праведни Јоаким и Ана због бездетности у скрушености својој мољаху се Богу с плачем, да обрадује старост њихову даровањем једнога чеда, као што је некад обрадовао старца Авраама и старицу Сару, даровавши им сина Исака. И човекољубиви Господ обрадова их радошћу, која је превазилазила далеко сва њихова очекивања и све најлепше снове, јер им дарова не само ћерку, но и Богомајку – родитељку Живота.

Благодатна Марија, благословена међу женама, храм Духа Светога, олтар Бога живога, трапеза хлеба небеснога, кивот светиње Божје, дрво најслађега плода, слава рода људског, похвала рода женског, источник девства и

чистоте – то беше Богом дарована ћерка Јоакима и Ане.

Рођена у Назарету, а после три године одведена у храм Јерусалимски, одакле се вратила опет у Назарет, да чује и смирено прими благовест Светог Архангела Гаврила о рођењу Сина Божјег, Спаситеља света, из Њеног пречистога и девичанскога тела. По речима Преподобног Јустина Ћелијског: “Вели се у дивном данашњем тропару Пресвете Богомајке: да је Господ Христос, уништивши проклетство, у исто време уништио смрт и даровао нам Живот Вечни. Ето вечне радости, ето радости коју је донела Пресвета Богомајка овоме свету. Родила нам је Бога – Победитеља смрти, Победитеља пакла, мучитеља рода људског страшног и ужасног ђавола. И родивши нам Њега, Она је заиста родила Бога, Који је изнад смрти, Који је однео победу над свима смртима, победу над ђаволима и свима ђаволима. Да, тако је Она постала уистину, заједно са Својим Божанским Сином, Победитељка смрти и Давателька Вечнога Живота.”[1]
Историјат и химнографија празника Рођења Пресвете Богородице

У току богослужбене године постоји четири празника Пресвете Богородице, од којих је свакако први празник управо Рођење Пресвете Богородице. По речима Светог Андреја Критског, празник Рођења Пресвете Богородице може се назвати почетком празникâ. Овим великим празником Пресвете Богомајке почиње годишњи циклус великих празника, док се циклус Великих празника завршава још једним Богородичиним празником – Успенија. У Светом писму нема писаних сведочанстава о Рођењу Пресвете Богородице, већ је празник преношен захваљујући освештаној традицији Цркве вођени Духом Светим. Црква је, временом, почела да се у оквиру посебног празника сећа рођења Дјеве Марије и да га празнује, али не зато што је Њено рођење по нечему било изузетно, чудесно или дотад незабележно, већ управо због тога што је осетила да сама свакидашњост Њеног рођења открива нови и блистави смисао у свему ономе што називамо „свакидашњицом“, да свакидашњост њенога рођења даје нову дубину свим оним детаљима људскога живота које тако често сматрамо потпуно неважним.[2] Богослужбени текстови овог празника препуни су разних назива Пресвете Дјеве Марије (Сасуд светлосни, књига живота и речи, источна капија кроз коју дође Бог, престо премудрост…), а сами називи надахнути су поукама како Старог, тако и Новог завета. На вечерњем богослужењу имамо три Старозаветна читања, у којима се Мариолошки наглашава значај Пресвете Дјеве у свештеној историји спасења.

Рођење Твоје, Богородице Дјево, радост најави свој васељени, јер из Тебе

засија Сунце Правде (Истине), Христос Бог наш Који, разрушивши проклетсшво, даде нам благослов и, уништивши смрт, дарова нам живот вечни. (тропар празника)

Што се тиче химнографа за овај празник, Свети Роман мелод написао је један кондак празника Рождества Пресвете Богомајке. Свети Андреј Критски написао је две празничне проповеди, као и други канон празника; Свети Јован Дамаскин саставио је први канон празника; Стиховње стихире саставио је Свети Герман патријарх цариградски, док је трећу литијску стихиру саставио Анатолије. Свети Стефан Свјатоградец саставио је три стихире на Господи возвах и прву литијску стихиру. Јосиф химнограф написао је канон претпразништва. Службу празника Рођења Пресвете Богородице можемо пратити од седмог века. Празник има један дан претпразништва и четири дана попразништва.

Твојим рођењем Пречиста, ослободише се Јоаким и Ана срамоте због немања деце, а Адам и Ева од срамоте пропадљивости (трулежности), и народ Твој, избавивши се узрока греха, кличе Ти: Нероткиња рађа Богородицу и Чуварку нешег живота. (Кондак празника)

катихета Бранислав Илић

[1] Извод из беседе преподобног Јустина Ћелијског на празник Рођења Пресвете Богородице изговорене у Светоархангелској обитељи манастира Ћелије.

[2] Протојерej Александар Шмеман о Рођењу Пресвете Богородице.

mitropolija.com